

Varför läsa litteratur?

Thomas Götselius,
Institutionen för idéhistoria och
litteraturvetenskap

Orhan Pamuk, *Det nya livet*, övers. Dilek Gür, Stockholm 1996,
s. 7

- En dag läste jag en bok och hela mitt liv förändrades. Redan under de första sidorna, upplevde jag inom mig bokens kraft med en sådan styrka att det tycktes mig som om min kropp skilde och avlägsnade sig från stolen och bordet jag satt vid. Men fastän jag trodde att min kropp skilde och avlägsnade sig från mig tycktes det mig som om jag mer än någonsin och med hela min varelse satt på stolen vid bordet och att boken med all sin kraft inte bara påverkade min själ utan allt hos mig som gör mig till den jag är. Så stark var dess påverkan att det tycktes mig att en kaskad av ljus vällde upp mot mitt ansikte ur bokens sidor medan jag läste. Ett ljus som samtidigt både bländade hela mitt medvetande och fick det att stråla med ny glans. Med detta ljus, tänkte jag, skall jag omskapa mig själv; med detta ljus, anade jag, kommer jag att spåra ur; i detta ljus förnamn jag skuggorna av ett liv jag senare skulle närma mig och komma att känna.

Erasmus, *Paraclesis* (1516)

- Jag skulle önska att även den lägsta kvinna läste evangelierna och de paulinska epistlarna. Och jag skulle önska att de översattes till alla språk, så att de kunde läsas och förstås inte bara av skottar och irländare, utan också av turkar och saracener. [...] Jag skulle önska att följderna blev att bonden sjöng ett stycke ur dem vid plogen, att vävaren nynnade några delar av dem i takt till skyttelns rörelser, att vandraren gjorde resans besvär lättare med berättelser av detta slag! Och måtte de bli ständiga samtalsämnen för alla kristna!

Rubrik

Luther, Martin, *Vorrede zum Ersten Bande der Gesamtausgaben seiner Lateinischen Schriften* (1545), Weimarer Ausgabe, band 54, s. 185

- Då kände jag mig helt och hållet pånyttfödd, och genom öppna portar trädde jag in i paradiset självt. Då visade strax hela skriften för mig ett helt annat ansikte. Därpå gick jag igenom skriften, sådan jag hade den i minnet, och fann ävenledes bland andra ord detsamma: att "Guds verk" betyder att Gud verkar i oss; "Guds makt" hur han stärker oss; "Guds vishet" hur han gör oss visa; detsamma gäller även för "Guds styrka", "Guds salighet", "Guds ära". Med lika mycket hat som jag tidigare hatat detta ord "Guds rättfärdighet", med lika mycket kärlek upphöjde jag nu detta ljuvaste av ord för mig själv, och så har detta ställe hos Paulus i själva verket för mig varit paradisetts port.

Stockholms
universitet